

#### บทที่ 4

### แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา เพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี

ในการนำเสนอแนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยในระยะที่ 2 นี้ ขอเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. แนวทางและวิธีการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี
5. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี  
ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

#### คำถามการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 นี้ มีคำถามการวิจัยที่สำคัญ 2 คำถาม คือ

1. แนวทางและวิธีการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี คืออะไร
2. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี คืออะไร

#### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 นี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR ) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

### 1. กรอบการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 นี้ได้ใช้กรอบการวิจัยตามแนว แต่ได้ปรับไปตามปัญหาและความต้องการการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ตามข้อค้นพบจากการวิจัยในระยะที่ 1 ดังนั้นจึงปรับกรอบการวิจัยในระยะที่ 2 เป็นดังนี้

#### 1.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย

1.1.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับเพื่อน

1.1.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

#### 1.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา

1.2.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับเพื่อน

1.2.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

### 2. ประชากร

ประชากรในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

2.1 ผู้ที่มีส่วนอย่างสำคัญในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในระยะที่ 1 และสมัครใจเข้าร่วมตลอดกระบวนการวิจัยและพัฒนานี้ จำนวน 26 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งได้แก่

2.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนสมอ จำนวน 1 คน

2.2.2 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน

2.2.3 ครูผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณธรรม จำนวน 1 คน

2.2.4 ตัวแทนกรรมการสถานศึกษาจากภายนอก จำนวน 1 คน

2.2.5 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน

2.2.6 พยาบาลผู้ดูแลด้านสุขภาพจิตนักเรียนโรงพยาบาลท่าช้าง จำนวน 1 คน

2.2.7 ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมหรือทางจิตวิทยา จำนวน 1 คน

### 3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 จัดประชุมกลุ่มเฉพาะ โดยเชิญนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ และผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2550 ณ โรงเรียนวัดดอนสมอ โดยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนสมอ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พยาบาลผู้ดูแลด้านสุขภาพจิตนักเรียนโรงพยาบาลท่าช้าง เป็นผู้ประสานงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

3.1.1 ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบข้อมูล พร้อมตรวจสอบ ปรับแก้ และยืนยันข้อมูลที่เป็นสภาพพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปัจจุบัน ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่รับทราบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่เป็นข้อค้นพบนั้น

3.1.2 ผู้วิจัยได้นำเสนอ ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับการแสดงออกเกี่ยวกับอารมณ์ และความรุนแรงของอารมณ์ พร้อมทั้งพฤติกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาและตัดสินใจว่าพฤติกรรมใดบ้างที่ไม่เหมาะสมกับการแสดงออกต่อตัวนักเรียนเองและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องการลด ละ หรือมีขอบเขตของการแสดงออกอย่างเร่งด่วน โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้พิจารณาพฤติกรรมที่ต้องการการพัฒนาเฉพาะรายบุคคล และพฤติกรรมที่ต้องการการพัฒนาาร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่

3.1.3 ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมพิจารณาแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอถึงเหตุผลที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการแสดงออกของพฤติกรรมมนุษย์ตามหลักการของทฤษฎีทางจิตวิทยาและจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงแนวทางและวิธีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพสูงในการพัฒนาในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวตามสภาพ ปัญหา และความต้องการการพัฒนาทางด้านอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมีความเป็นไปได้สูง ให้ที่ประชุมได้รับทราบและใช้พื้นฐานในการพิจารณาตัดสินใจเลือกแนวทางและวิธีการพัฒนาทางด้านอารมณ์เพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวตามสภาพ ปัญหา และความต้องการการพัฒนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพสูงและมีความเป็นไปได้สูงด้วย

3.2 จัดประชุมกลุ่มเฉพาะ โดยเชิญนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2550 เวลา 13.30 – 15.30 น. ณ โรงเรียนวัดดอนสมอ โดยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนสมอ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พยาบาลผู้ดูแลด้านสุขภาพจิตนักเรียนโรงพยาบาลท่าช้าง เป็นผู้ประสานงานและในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เดินทางไปพบเพื่อสอบถามและยืนยันการมาร่วมประชุมด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2550 โดยการประชุมกลุ่มครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

3.2.1 ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาตรวจสอบและยืนยันแนวทางและวิธีการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวตามสภาพ ปัญหา และความต้องการการพัฒนาทางด้านอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้ตัดสินใจเลือกไว้เมื่อการประชุมกลุ่มครั้งก่อน

3.2.2 ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาแสวงหาแนวทาง วิธีการและกิจกรรมการพัฒนาทางด้านอารมณ์เพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จนเป็นที่น่าพอใจและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

3.2.3 ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณากำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สามารถวัดได้ สังเกตได้ จนเป็นที่พอใจและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

#### 4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มเฉพาะมาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามกรอบการวิจัยข้างต้น

แนวทางและวิธีการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมหรือทางจิตวิทยา การประชุมกลุ่มเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนสมอ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณธรรม ตัวแทนกรรมการสถานศึกษาจากภายนอก พยาบาลผู้ดูแลด้านสุขภาพจิตนักเรียนโรงพยาบาลท่าช้าง เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

#### 1. การพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย

##### 1.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับเพื่อน

ที่ประชุมกลุ่มเฉพาะได้ร่วมกันพิจารณาโดยใช้แนวทางและวิธีการจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้เป็นพื้นฐานในการพิจารณา แล้วมีความเห็นสอดคล้องตรงกันว่า การพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย ที่มักแสดงออกโดยมีความประสงค์เพื่อแกล้งเพื่อน เพื่อแกล้งหรือ “เอาคืน” เพื่อความสนุกสนาน นั้น ควรดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

1.1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของอารมณ์ การรู้จักอารมณ์ของตนเอง การควบคุมอารมณ์และการจัดการอารมณ์ของตนเอง ตามความถนัดความสามารถและความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคน

1.1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับเพื่อน

1.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

ที่ประชุมกลุ่มเฉพาะได้ร่วมกันพิจารณาโดยใช้แนวทางและวิธีการจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้เป็นพื้นฐานในการพิจารณา แล้วมีความเห็นสอดคล้องตรงกันว่าควรพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย ที่มักแสดงออกโดยมีความประสงค์เพื่อระบายอารมณ์ หรือเพื่อประชดประชันต่อผู้ปกครองนั้น ควรดำเนินการได้ 2 ลักษณะคือ

2.1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของอารมณ์ การรู้จักอารมณ์ของตนเอง การควบคุมอารมณ์และการจัดการอารมณ์ของตนเอง ตามความถนัดความสามารถและความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคน

2.1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความยากลำบากของผู้ปกครองที่เป็นผู้ให้กำเนิดรวมถึงบทบาทภารกิจในการเลี้ยงดูหรือผู้เลี้ยงดูตนเองจนเติบโตขึ้นมาได้จนถึงปัจจุบัน

ซึ่งแนวทาง วิธีการ และกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทางด้านร่างกายนั้น สามารถสรุปได้ดังปรากฏในตาราง 13



ตาราง 13 แนวทาง วิธีการ และกิจกรรมการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย  
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอบ้านค่าย จังหวัดสิงห์บุรี

| พฤติกรรม                                                     | ปัญหาและความต้องการ<br>การพัฒนา                                                                            | แนวทาง<br>และวิธีการพัฒนา                                  | กิจกรรมการพัฒนา                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.พฤติกรรม<br>ความก้าวร้าว<br>ทางร่างกายที่<br>แสดงกับเพื่อน | 1. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับ<br>เรื่อง อารมณ์ความรู้สึก<br>การจัดการกับอารมณ์<br>และการแสดงออกอย่าง<br>เหมาะสม | 1. ให้คำปรึกษา<br><br>2. ให้ความรู้<br>3. สร้างความตระหนัก | 1. ให้คำปรึกษาเป็น<br>รายบุคคล โดยมีเนื้อหา<br>ตามสภาพพฤติกรรมที่<br>เป็นปัญหาและต้องการ<br>การพัฒนาของแต่ละ<br>บุคคล<br>1. จัดอบรมเรื่อง<br>"ธรรมชาติของอารมณ์<br>ความรู้สึกและการ<br>จัดการกับอารมณ์เพื่อ<br>การแสดงออกอย่าง<br>เหมาะสม"<br>2. การเขียนจดหมายขึ้น<br>ชมเพื่อน |
|                                                              | 2. ขาดความตระหนัก<br>ถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา<br>ซึ่งจะก่อเกิดกับตนเอง<br>เพื่อน หรือผู้เกี่ยวข้อง          | 1. ให้คำปรึกษา                                             | 1. ให้คำปรึกษาเป็น<br>รายบุคคล โดยมีเนื้อหา<br>ตามสภาพพฤติกรรมที่<br>เป็นปัญหาและต้องการ<br>การพัฒนาของแต่ละ<br>บุคคล                                                                                                                                                           |
|                                                              | 3. รวมถึงยังขาดความ<br>สนใจใส่ใจต่อความรู้สึก<br>ของผู้ถูกกระทำ                                            | 2. ให้ความรู้<br>3. สร้างความตระหนัก                       | 1. จัดอบรมเรื่อง<br>"ธรรมชาติของอารมณ์<br>ความรู้สึกและการจัดการ<br>กับอารมณ์เพื่อการ<br>แสดงออกอย่างเหมาะสม"                                                                                                                                                                   |

ตาราง 13 (ต่อ)

| พฤติกรรม                                                                              | ปัญหาและความต้องการ<br>การพัฒนา                                                                            | แนวทาง<br>และวิธีการพัฒนา | กิจกรรมการพัฒนา                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                       |                                                                                                            |                           | 2. การเขียนจดหมายขึ้น<br>ชมเพื่อน                                                                                     |
| 2. พฤติกรรม<br>ความก้าวร้าว<br>ทางร่างกายที่<br>แสดงกับ<br>ผู้ปกครองเมื่ออยู่<br>บ้าน | 1. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับ<br>เรื่อง อารมณ์ความรู้สึก<br>การจัดการกับอารมณ์<br>และการแสดงออกอย่าง<br>เหมาะสม | 1. ให้คำปรึกษา            | 1. ให้คำปรึกษาเป็น<br>รายบุคคล โดยมีเนื้อหา<br>ตามสภาพพฤติกรรมที่<br>เป็นปัญหาและต้องการ<br>การพัฒนาของแต่ละ<br>บุคคล |
|                                                                                       | 2.ขาดความตระหนักรู้ว่า<br>บุคคลที่ตนเองกำลัง<br>แสดงพฤติกรรมได้ตอบ<br>นั้นคือผู้มีพระคุณของตน<br>นั่นเอง   | 2. ให้ความรู้             | 1. จัดอบรมเรื่อง<br>“ธรรมชาติของอารมณ์<br>ความรู้สึกและการ<br>จัดการกับอารมณ์เพื่อ<br>การแสดงออกอย่าง<br>เหมาะสม”     |
|                                                                                       |                                                                                                            | 3. สร้างความตระหนัก       | 2. ให้ศึกษาวิธีให้กำเนิด<br>และการเลี้ยงดูจาก วิธีดี<br>เรื่อง “พระคุณแม่”                                            |

## 2. การพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา

## 2.1 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับเพื่อน

ที่ประชุมกลุ่มเฉพาะได้ร่วมกันพิจารณาโดยใช้แนวทางและวิธีการจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้เป็นพื้นฐานในการพิจารณา แล้วมีความเห็นสอดคล้องตรงกันว่า การพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา ที่มักแสดงออกโดยมีความประสงค์เพื่อแกล้งเพื่อน เพื่อแก้แค้น หรือ “เอาคืน” เพื่อความสนุกสนาน นั้น ควรดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

2.1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของอารมณ์ การรู้จักอารมณ์ของตนเอง การควบคุมอารมณ์และการจัดการอารมณ์ของตนเอง ตามความถนัดความสามารถและความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคน

2.1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับเพื่อน

2.2 พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

ที่ประชุมกลุ่มเฉพาะได้ร่วมกันพิจารณาโดยใช้แนวทางและวิธีการจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้เป็นพื้นฐานในการพิจารณา แล้วมีความเห็นสอดคล้องตรงกันว่าควรพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา ที่มักแสดงออกโดยมีความประสงค์เพื่อระบายอารมณ์ หรือเพื่อประชดประชันหรือเพื่อแสดงการต่อต้าน กับผู้ปกครองนั้น ควรดำเนินการได้ 2 ลักษณะคือ

2.2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของอารมณ์ การรู้จักอารมณ์ของตนเอง การควบคุมอารมณ์และการจัดการอารมณ์ของตนเอง ตามความถนัดความสามารถและความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคน

2.2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละคนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความยากลำบากของผู้ปกครองที่เป็นผู้ให้กำเนิดรวมถึงบทบาทภารกิจในการเลี้ยงดูหรือผู้เลี้ยงดูตนเองจนเติบโตขึ้นมาได้จนถึงปัจจุบัน

ซึ่งแนวทาง วิธีการ และกิจกรรมการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทางด้านวาจานั้น สามารถสรุปได้ดังปรากฏในตาราง 14



ตาราง 14 แนวทาง วิธีการ และกิจกรรมการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาของ  
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี

| พฤติกรรม                                                  | ปัญหาและความต้องการ<br>การพัฒนา                                                                            | แนวทาง<br>และวิธีการพัฒนา                                  | กิจกรรมการพัฒนา                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.พฤติกรรม<br>ความก้าวร้าว<br>ทางวาจาที่แสดง<br>กับเพื่อน | 1. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับ<br>เรื่อง อารมณ์ความรู้สึก<br>การจัดการกับอารมณ์<br>และการแสดงออกอย่าง<br>เหมาะสม | 1. ให้คำปรึกษา<br><br>2. ให้ความรู้<br>3. สร้างความตระหนัก | 1. ให้คำปรึกษาเป็นราย<br>กลุ่ม และรายบุคคล โดย<br>มีเนื้อหาตามสภาพ<br>พฤติกรรมที่เป็นปัญหา<br>และต้องการการพัฒนา<br>ของแต่ละบุคคล<br>1. จัดอบรมเรื่อง<br>“ธรรมชาติของอารมณ์<br>ความรู้สึกและการ<br>จัดการกับอารมณ์เพื่อ<br>การแสดงออกอย่าง<br>เหมาะสม”<br>2. การเขียนจดหมายขึ้น<br>ชมเพื่อน |
|                                                           | 2. ขาดความตระหนักรู้<br>ถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา<br>ซึ่งจะก่อเกิดกับตนเอง<br>เพื่อน หรือผู้เกี่ยวข้อง       | 1. ให้คำปรึกษา                                             | 1. ให้คำปรึกษาเป็นราย<br>กลุ่มและรายบุคคล โดย<br>มีเนื้อหาตามสภาพ<br>พฤติกรรมที่เป็นปัญหา<br>และต้องการการพัฒนา<br>ของแต่ละบุคคล                                                                                                                                                            |
|                                                           | 3. ยังขาดความสนใจใส่<br>ใจต่อความรู้สึกของ<br>ผู้ถูกกระทำ                                                  | 2. ให้ความรู้<br>3. สร้างความตระหนัก                       | 1. จัดอบรมเรื่อง<br>“ธรรมชาติของอารมณ์<br>ความรู้สึกและการจัดการ<br>กับอารมณ์เพื่อการ<br>แสดงออกอย่าง เหมาะสม”                                                                                                                                                                              |

ตาราง 14 (ต่อ)

| พฤติกรรม                                                                       | ปัญหาและความต้องการ<br>การพัฒนา                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | แนวทาง<br>และวิธีการพัฒนา                              | กิจกรรมการพัฒนา                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                        | 2. การเขียนจดหมายชื่นชมเพื่อน                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 2. พฤติกรรม<br>ความก้าวร้าว<br>ทางวาจาที่แสดง<br>กับผู้ปกครองเมื่อ<br>อยู่บ้าน | 1. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับ<br>เรื่อง อารมณ์ความรู้สึก<br>การจัดการกับอารมณ์<br>และการแสดงออกอย่าง<br>เหมาะสม<br>2.ขาดความตระหนักว่า<br>บุคคลที่ตนเองกำลัง<br>แสดงพฤติกรรมได้ตอบ<br>นั้นคือผู้มีพระคุณของตน<br>นั่นเอง<br>1. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับ<br>เรื่อง อารมณ์ความรู้สึก<br>การจัดการกับอารมณ์<br>และการแสดงออกอย่าง<br>เหมาะสม | 1. ให้คำปรึกษา<br>2. ให้ความรู้<br>3. สร้างความตระหนัก | 1. ให้คำปรึกษาเป็นราย<br>กลุ่มและรายบุคคล โดย<br>มีเนื้อหาตามสภาพ<br>พฤติกรรมที่เป็นปัญหา<br>และต้องการการพัฒนา<br>ของแต่ละบุคคล<br>1. จัดอบรมเรื่อง<br>“ธรรมชาติของอารมณ์<br>ความรู้สึกและการ<br>จัดการกับอารมณ์เพื่อ<br>การแสดงออกอย่าง<br>เหมาะสม”<br>2. ให้เรียนรู้เรื่องจริงผ่าน<br>สื่อ วิดีโอ เรื่อง “พระคุณ<br>แม่” |

สืบเนื่องจากพฤติกรรมความก้าวร้าวทั้งทางร่างกายและทางวาจาของนักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติต่อเพื่อนหรือผู้ปกครองนั้นเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามสัญชาตญาณและสภาพอารมณ์ที่สั่งสมมาเรื่อยๆจนคิดเป็นนิสัยหรือความเคยชิน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการที่ยืดหยุ่นเหมาะสมและเป็นการดูแลที่ต้องใช้ความต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลานาน ซึ่งประกอบด้วยวิธีการหลายๆ อย่างที่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเป็นวิธีการที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในวิธีการนั้นๆ เพื่อจะก่อให้เกิดการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าว

ดังนั้นแนวทางการและวิธีการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงสามารถสรุปกิจกรรมในการพัฒนาประกอบด้วย วิธีการ ดังนี้ คือ

1. การให้คำปรึกษารายกลุ่ม
2. การให้คำปรึกษารายบุคคล
3. การฝึกอบรม
4. การเรียนรู้เรื่องจริงผ่านสื่อ วีซีดี

### **ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี**

จากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าว การประชุมกลุ่มเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนสมอ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณธรรม ตัวแทนกรรมการสถานศึกษาจากภายนอก พยาบาลผู้ดูแลด้านสุขภาพจิตนักเรียนโรงพยาบาลกำแพง เพื่อร่วมกันกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

#### **1. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย**

1.1 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับเพื่อน

ที่ประชุมกลุ่มเฉพาะได้ร่วมกันพิจารณาโดยใช้แนวทางและวิธีการจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้เป็นพื้นฐานในการพิจารณา แล้วมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย ที่มักแสดงออกโดยมีความประสงค์เพื่อแกล้งเพื่อน เพื่อแกล้งกันหรือ “เอาคืน” เพื่อความสนุกสนาน นั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับเพื่อนให้น้อยลง

1.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

ที่ประชุมกลุ่มเฉพาะได้ร่วมกันพิจารณาโดยใช้แนวทางและวิธีการจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้เป็นพื้นฐานในการพิจารณา แล้วมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกาย ที่มักแสดงออกโดยมีความประสงค์เพื่อระบายอารมณ์ หรือเพื่อประชดประชันหรือเพื่อแสดงการต่อต้าน กับผู้ปกครองนั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางร่างกายที่แสดงกับผู้ปกครองให้น้อยลง

ซึ่งดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทางด้านร่างกายนั้น สามารถสรุปได้ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 ดัชนีชี้วัด และเป้าหมายความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทาง  
ร่างกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนตะลอก อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี

| พฤติกรรม                                                      | แนวทาง วิธีการ<br>และกิจกรรมการพัฒนา | ดัชนีชี้วัดความสำเร็จใน<br>การพัฒนา                                                                     | เป้าหมายความสำเร็จ                                                                               |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. พฤติกรรม<br>ความก้าวร้าว<br>ทางร่างกายที่<br>แสดงกับเพื่อน | 1. ให้คำปรึกษา                       | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่าน<br>กระบวนการให้<br>คำปรึกษารายกลุ่ม                           | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 26 คน                                              |
|                                                               | 2. ให้ความรู้จัดอบรม                 | 2. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่าน<br>กระบวนการให้<br>คำปรึกษาบุคคล                              | 2. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 2 คน ที่เข้าร่วม<br>ตลอดกระบวนการวิจัย<br>และพัฒนา |
|                                                               | 3. สร้างความตระหนัก                  | 1.จำนวนนักเรียนที่เข้า<br>รับการอบรม                                                                    | 1.นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 26 คน                                               |
|                                                               |                                      | 1.นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 มี<br>ความรู้เรื่องอารมณ์<br>เพิ่มขึ้น                              | 1. ร้อยละ 80 ของ<br>นักเรียนชั้นประถม<br>ศึกษาปีที่ 6                                            |
|                                                               |                                      | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 มี<br>พฤติกรรมความก้าวร้าว<br>ทางร่างกายที่แสดงกับ<br>เพื่อนน้อยลง | 2. ร้อยละ 50 ของ<br>นักเรียนชั้นประถม<br>ศึกษา ปีที่ 6                                           |

ตาราง 15 (ต่อ)

| พฤติกรรม                                                                              | แนวทาง วิธีการ<br>และกิจกรรมการพัฒนา | ดัชนีชี้วัดความสำเร็จใน<br>การพัฒนา                                                                                         | เป้าหมายความสำเร็จ                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                       |                                      | 2. มีการเขียนจดหมาย<br>ชื่นชมเพื่อน                                                                                         | 1. คนละ 1 ครั้งต่อวัน<br>นาน 5 วัน                                                                |
| 2. พฤติกรรม<br>ความก้าวร้าว<br>ทางร่างกายที่<br>แสดงกับ<br>ผู้ปกครองเมื่ออยู่<br>บ้าน | 1. ให้คำปรึกษา                       | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่าน<br>กระบวนการให้<br>คำปรึกษารายกลุ่ม                                               | 1. นักเรียนชั้นประถม<br>ศึกษาปีที่ 6 จำนวน<br>26 คน                                               |
|                                                                                       | 2. ให้ความรู้จิตอบรม                 | 2. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่าน<br>กระบวนการให้<br>คำปรึกษาบุคคล                                                  | 2. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 2 คน ที่เข้าร่วม<br>ตลอดกระบวนการวิจัย<br>และพัฒนา  |
|                                                                                       | 3. สร้างความตระหนัก                  | 1. จำนวนนักเรียนที่เข้า<br>รับการอบรม                                                                                       | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 26 คน ที่เข้า<br>ร่วมตลอดกระบวนการ<br>วิจัยและพัฒนา |
|                                                                                       |                                      | 2. จำนวนนักเรียนที่มี<br>ความรู้เรื่องอารมณ์<br>เพิ่มขึ้น                                                                   | 1. ร้อยละ 80 ของ<br>นักเรียนชั้นประถม<br>ศึกษาปีที่ 6                                             |
|                                                                                       |                                      | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 มี<br>พฤติกรรมความก้าวร้าว<br>ทางร่างกายที่แสดงกับ<br>ผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน<br>น้อยลง | 1. ร้อยละ 50 ของ<br>นักเรียนชั้นประถม<br>ศึกษาปีที่ 6                                             |



ตาราง 15 (ต่อ)

| พฤติกรรม | แนวทาง วิธีการ<br>และกิจกรรมการพัฒนา | ดัชนีชี้วัดความสำเร็จใน<br>การพัฒนา | เป้าหมายความสำเร็จ                                                  |
|----------|--------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
|          |                                      | 2. ได้เรียนรู้เรื่องพระคุณ<br>แม่   | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 26 คน คนละ 1<br>ครั้ง |

## 2. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา

### 2.1 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับเพื่อน

ที่ประชุมกลุ่มเฉพาะได้ร่วมกันพิจารณาโดยใช้แนวทางและวิธีการจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้เป็นพื้นฐานในการพิจารณา แล้วมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา ที่มักแสดงออกโดยมีความประสงค์เพื่อแกล้งเพื่อน เพื่อแก้แค้น หรือ “เอาคืน” เพื่อความสนุกสนาน นั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับเพื่อนให้น้อยลง

### 2.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน

ที่ประชุมกลุ่มเฉพาะได้ร่วมกันพิจารณาโดยใช้แนวทางและวิธีการจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้เป็นพื้นฐานในการพิจารณา แล้วมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา ที่มักแสดงออกโดยมีความประสงค์เพื่อระบายอารมณ์ หรือเพื่อประชดประชันหรือเพื่อแสดงการต่อต้าน กับผู้ปกครองนั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องลดพฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจาที่แสดงกับผู้ปกครองให้น้อยลง

ซึ่งดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทางด้านร่างกาย นั้น สามารถสรุปได้ดังปรากฏในตาราง 16

ตาราง 16 ดัชนีชี้วัด และเป้าหมายความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าว  
ทางด้านวาจาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง  
จังหวัดสิงห์บุรี

| พฤติกรรม                                                   | แนวทาง วิธีการ<br>และกิจกรรมการพัฒนา | ดัชนีชี้วัดความสำเร็จใน<br>การพัฒนา                                                                     | เป้าหมายความสำเร็จ                                                                               |
|------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. พฤติกรรม<br>ความก้าวร้าว<br>ทางวาจาที่แสดง<br>กับเพื่อน | 1. ให้คำปรึกษา                       | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่าน<br>กระบวนการให้<br>คำปรึกษารายกลุ่ม                           | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 26 คน                                              |
|                                                            |                                      | 2. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่าน<br>กระบวนการให้<br>คำปรึกษาบุคคล                              | 2. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 2 คน ที่เข้าร่วม<br>ตลอดกระบวนการวิจัย<br>และพัฒนา |
|                                                            | 2. ให้ความรู้จัดอบรม                 | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 มี<br>ความรู้เรื่องอารมณ์<br>เพิ่มขึ้น                             | 1. ร้อยละ 80 ของ<br>นักเรียนชั้นประถม<br>ศึกษาปีที่ 6                                            |
|                                                            | 3. สร้างความตระหนัก                  | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 มี<br>พฤติกรรมความก้าวร้าว<br>ทางร่างกายที่แสดงกับ<br>เพื่อนน้อยลง | 1. ร้อยละ 50 ของ<br>นักเรียนชั้นประถม<br>ศึกษาปีที่ 6                                            |
|                                                            |                                      | 2. มีการเขียนจดหมาย<br>ชื่นชมเพื่อน                                                                     | 1. คนละ 1 ครั้งต่อวัน<br>นาน 5 วัน                                                               |

ตาราง 16 (ต่อ)

| พฤติกรรม                                                                       | แนวทาง วิธีการ<br>และกิจกรรมการพัฒนา | ดัชนีชี้วัดความสำเร็จใน<br>การพัฒนา                                                                                         | เป้าหมายความสำเร็จ                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| 2. พฤติกรรม<br>ความก้าวร้าว<br>ทางวาจาที่แสดง<br>กับผู้ปกครองเมื่อ<br>อยู่บ้าน | 1. ให้คำปรึกษา                       | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่าน<br>กระบวนการให้<br>คำปรึกษารายกลุ่ม                                               | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 26 คน                 |
|                                                                                |                                      | 2. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่าน<br>กระบวนการให้<br>คำปรึกษาบุคคล                                                  | 2. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 2 คน                  |
|                                                                                | 2. ให้ความรู้จัดอบรม                 | 1. จำนวนนักเรียนที่มี<br>ความรู้เรื่องอารมณ์<br>เพิ่มขึ้น                                                                   | 1. ร้อยละ 80 ของ<br>นักเรียนชั้นประถม<br>ศึกษาปีที่ 6               |
|                                                                                | 3. สร้างความตระหนัก                  | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6 มี<br>พฤติกรรมความก้าวร้าว<br>ทางร่างกายที่แสดงกับ<br>ผู้ปกครองเมื่ออยู่บ้าน<br>น้อยลง | 1. ร้อยละ 50 ของ<br>นักเรียนชั้นประถม<br>ศึกษาปีที่ 6               |
|                                                                                |                                      | 2. ได้เรียนรู้เรื่องพระคุณแม่                                                                                               | 1. นักเรียนชั้น<br>ประถมศึกษาปีที่ 6<br>จำนวน 26 คน คนละ 1<br>ครั้ง |

สามารถสรุปดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของ  
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ได้ในหลายระดับ ดังปรากฏในตาราง 17

ตาราง 17 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ในระดับต่างๆ

| ระดับ                                   | ดัชนีชี้วัด                                                                                                                                              | เป้าหมายความสำเร็จ                                                                                                     | แหล่งและวิธีการเก็บข้อมูล                                                                               |
|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. การร่วมกิจกรรมการพัฒนา               | 1. จำนวนกิจกรรมการพัฒนาที่สามารถวัดได้<br>2. จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา                                               | 1. ครบทุกกิจกรรม<br>2. ครบทุกคน คนละอย่างน้อย 1 กิจกรรม                                                                | 1. นับจำนวนการจัดกิจกรรมการพัฒนา<br>2. นับจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา |
| 2. การมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนัก | 1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องธรรมชาติของอารมณ์<br>2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการเขียนจดหมายชื่นชมเพื่อน | 1. ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมตลอดกระบวนการวิจัยและพัฒนา<br>2. คนละ 1 ครั้งต่อวัน นาน 5 วัน | 1. การสอบถามและการตอบแบบทดสอบความรู้เรื่อง ธรรมชาติของอารมณ์<br>2. การสังเกต                            |
| 3. การมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง            | 1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง                                                                                                  | 1. ร้อยละ 50 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมตลอดกระบวนการวิจัยและพัฒนา                                    | 1. การสังเกต การสอบถามนักเรียน และการสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน                        |